

Så här ansöker du om pension från utlandet

ANVISNINGAR | KONTAKTUPPGIFTER

Pensionsskyddscentralen (PSC) hjälper dig med att söka pension från utlandet

Det är enkelt att ansöka om pension som tjänats in i EU/EES-länderna och i de länder med vilka Finland har en överenskommelse om social trygghet, s.k. avtalsländer. Utöver själva ansökningsblanketten behöver du bara fylla i bilaga U där du lämnar uppgifter om ditt arbete och din bosättning utomlands. Pensionsskyddscentralen vidarebefordrar din ansökan till EU/EES-länderna och avtalsländerna.

Om du är bosatt i ett annat EU/EES-land eller avtalsland, ska du ansöka om finländsk pension genom pensionsmyndigheterna i det land där du bor.

Pension från EU/EES-länderna och Schweiz

EU-förordningarna garanterar att en arbetstagare som rör sig mellan EU-länderna

- har samma sociala trygghet som bosättningslandets egna medborgare
- får sin pension utbetalad oberoende av bosättningslandet
- försäkras i endast ett land, vilket innebär att försäkringsavgifter betalas endast till ett land åt gången.

EU-länderna utöver Finland är Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. EES-länder är Island, Liechtenstein och Norge. EU har dessutom en överenskommelse med Schweiz om att EU-bestämmelserna om social trygghet också tillämpas på Schweiz.

Pension från avtalsländer

Syftet med överenskommelserna om social trygghet är bl.a. att garantera att pensionerna betalas ömsesidigt från det ena avtalslandet till det

andra. Överenskommelserna är sinsemellan olika och omfattar inte nödvändigtvis alla slag av pensioner.

Finland har en bilateral överenskommelse om social trygghet med Australien, Chile, Indien, Israel, Kanada och Quebec, Kina, Sydkorea och USA.

Pensioner från icke-avtalsländer

Det finns flera länder som står utanför överenskommelserna om social trygghet. Om du har tjänat in pension i ett icke-avtalsland, måste du själv ta reda på din rätt till pension och ansöka om den från landet i fråga. Du kan fråga efter pensionsmyndigheternas kontaktuppgifter hos Pensionsskyddscentralen.

Ansökan om pension

Ansökan om pension från utlandet inleds med att lämna in den finländska blanketten för ansökan om pension och bilaga U. Blanketter får du från Pensionsskyddscentralen, arbetspensionsanstalterna och FPA:s byråer. Du kan också fylla i och skriva ut ansökan på www.etk.fi, www.arbetspension.fi och på www.fpa.fi eller på din egen arbetspensionsanstalts webbplats. När du har fyllt i blanketterna kan du lämna in dem på vilket som helst av de ovan nämnda ställena. Du kan även ansöka om pension elektroniskt på de flesta arbetspensionsanstaltens webbsidor.

Om du ansöker om pension från ett avtalsland, skickar Pensionsskyddscentralen dig ytterligare en ansökningsblankett att fylla i. Du kan också fylla i och skriva ut ansökningsblanketten på adressen www.arbetspension.fi. Du hittar blanketten under rubriken **Så här söker du pension > Så här söker du utländsk pension > Blanketter > Pension från ett avtalsland**. Avtalslandets ansökningsblankett ska du returnera direkt till Pensionsskyddscentralen.

Pensionsåldern varierar mellan länderna. En tabell över pensionsåldrarna i olika länder finns på adressen www.etk.fi under rubrikerna **Pensionssystem > Internationell jämförelse > Pensionsålder**. I vissa länder kan man ta ut pensionen i förtid före den egentliga pensionsåldern eller skjuta upp den så att den börjar efter den egentliga pensionsåldern. Pensionsbeloppet påverkas vanligtvis permanent om du

tar ut pensionen i förtid eller skjuter upp den. Närmare uppgifter kan du fråga om direkt hos pensionsmyndigheten i landet i fråga.

Om du ansöker om pension från ett EU/EES- eller avtalsland ska du på ansökningsblanketten anteckna de länder från vilka du ansöker om pension. Vid ansökan om ålderspension ska du också anteckna den tidpunkt då du vill att den utländska ålderspensionen ska börja.

Fyll omsorgsfullt i bilaga U

Var omsorgsfull när du fyller i bilaga U. Uppgifterna i den utgör grunden för handläggningen av ansökan och utredningen av pensionsrätten i utlandet. Du måste själv uppge allt arbete och alla dina bosättningsperioder utomlands, eftersom uppgifterna inte finns att få någon annanstans ifrån. Lämna uppgifterna även om du inte nu ansöker om pension från alla länder som du nämner.

Uppgifter som behövs för bilaga U

- alla tider för arbete och bosättning utomlands
- namnen på de utländska arbetsgivarna och arbetsorterna
- arbetsuppgifter eller yrke utomlands
- bostadsadresser utomlands
- det utländska försäkringsnumret som motsvarar personbeteckningen i Finland (kan också vara skattenummer eller dylikt)
- namnen på de utländska försäkringsanstalterna eller systemen

Man kan bifoga kopior av dokument över arbetet eller bosättningen utomlands, t.ex. av arbetsintyg, arbetsbok, lönekvitton, försäkringskort eller av studiebetyg.

Behandlingen av ansökan

Då du ansöker om finländsk och utländsk pension med samma blankett, blir ansökan anhängig samtidigt hos FPA, arbetspensionsanstalten och Pensionsskyddscentralen. Din arbetspensionsanstalt behandlar din ansökan om arbetspension. FPA fattar i allmänhet beslut om folkpensionen och garantipensionen först när det står klart hur mycket arbetspensioner och ersättningar du kommer att få från Finland och utlandet.

Pensionsskyddscentralen skickar din ansökan för behandling till den utländska pensionsmyndigheten, som vid behov ber dig om tilläggsuppgifter. Det är mycket viktigt att svara på frågorna. Behandlingen av ansökan tar längre tid och ansökan kan till och med avslås, om du inte svarar.

Handläggningen av din pensionsansökan utomlands tar vanligtvis längre tid än i Finland. Ansök om utländsk ålderspension ca 6 månader innan du önskar att pensionen ska börja. Närmare uppgifter om handläggningstiden kan du begära direkt från pensionsmyndigheten i landet.

När den utländska pensionsmyndigheten har behandlat din ansökan skickar den pensionsbeslutet direkt till dig.

Varje land fattar ett eget pensionsbeslut

Varje land beviljar din pension eller avslår din ansökan enligt sin egen pensionslagstiftning. Pensionsåldern varierar i olika länder. Även om ett land beviljar dig invalidpension, betyder det inte att du på samma grunder får invalidpension från andra länder. Pensionens belopp beräknas i varje land på basis av arbets- och/eller bosättningsstiden där. Den utländska pensionsmyndigheten ger sitt pensionsbeslut på landets eget språk och betalar din pension direkt till ditt bankkonto.

Om du är missnöjd med den utländska pensionsmyndighetens beslut kan du söka ändring genast när du fått beslutet. Du kan göra upp besvärsskriften på svenska, finska eller något annat officiellt språk i EU eller avtalsländerna. Lämna in besvärsskriften inom den tidsfrist som anges i ditt pensionsbeslut. Du ska i första hand skicka in besvären direkt till utlandet enligt beslutets besvärсанvisning. Du kan också

skicka besvären till Pensionsskyddscentralen, en arbetspensionsanstalt eller Folkpensionsanstalten för vidarebefordran utomlands.

Hur utländsk pension inverkar på pension och sociala förmåner som betalas i Finland

Pension som betalas från utlandet inverkar på sociala förmåner som beviljas eller betalas från Finland, exempelvis sjukdagpenning, arbetslöshetsförmåner och utkomststöd. Pension från utlandet minskar på förmånernas belopp eller förhindrar att de betalas ut överhuvudtaget. Utländska pensioner påverkar också folk- och garantipension som beviljas av FPA.

Dessutom är lagstadgad arbetspension från utlandet ett hinder för deltidspension. Partiell förtida ålderspension påverkas däremot inte av utländska pensioner.

Försäkringsskyldigheten för företagare upphör om företagaren beviljas lagstadgad ålderspension från Finland eller utlandet. Då är det möjligt att teckna en frivillig pensionsförsäkring för företagare/lantbruksföretagare.

Närmare upplysningar om hur företagarens försäkringsskyldighet och deltidspensionen påverkas av pension från utlandet får du från din arbetspensionsanstalt. Arbetslöshetskassorna ger mer information om inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning och FPA:s byråer om förmåner och pensioner som FPA betalar.

Det är bra om du redan innan du skickar in din ansökan tar reda på hur pensionen från utlandet påverkar sociala förmåner som redan betalas.

Beskattning av pension från utlandet

Du ska alltid meddela skatteförvaltningen om pension du får från utlandet. Närmare upplysningar om beskattningen av pension som beviljas från utlandet får du från myndigheten som betalar din pension eller från skattemyndigheten i landet i fråga. Du får veta mera om hur pension från utlandet inverkar på beskattningen i Finland hos skatteförvaltningens tjänst för personkunders inkomstbeskattning 029 497 003, eller läs mer på www.skatt.fi.

Pensionsprognos från utlandet

Om du vill ha en prognos av beloppet på din utländska pension, ska du själv begära den direkt från pensionsmyndigheten i respektive EU/EES-land eller avtalsland. Vilka uppgifter som behövs för prognosen varierar beroende på land. Vissa länders pensionsmyndigheter skickar en förhandsuppskattning hem i pappersform, andra skickar dig en personlig kod eller inloggningsuppgifter och lösenord, med vilka du själv kan kontrollera dina pensionsuppgifter på den utländska pensionsanstaltens webbplats. Kontaktuppgifter till utländska pensionsmyndigheter finns på adressen www.arbetspension.fi under rubrikerna **Så här söker du pension › Mer om pensioner i andra länder**. Alternativt kan du fråga efter kontaktuppgifterna från Pensionskyddscentralen.

Tilläggs- och avtalspensioner måste du ansöka om själv

I många länder kompletteras det lagstadgade pensionskyddet av olika tilläggs- och avtalspensioner. Pensionskyddscentralen förmedlar inte ansökningar om sådana pensioner till utlandet, eftersom de inte omfattas av EU-förordningen eller överenskommelserna om social trygghet. Du måste själv ta reda på om du har rätt till någon tilläggs- eller avtalspension från den behöriga pensionsanstalten.

Meddela om förändringar

Som pensionstagare ska du själv så fort som möjligt meddela pensionsutbetalaren om alla förändringar som sker i dina omständigheter (t.ex. ändring av bosättningsland, adress eller civilstånd eller du börjar arbeta). EU/EES- och avtalsländerna ber i allmänhet årligen pensionstagarna att fylla i ett s.k. levnadsintyg. Fyll i och returnera blanketten du fått enligt de instruktioner som finns på blanketten eller i dess följebrev. Blanketten behöver ofta styrkas och stämplas av myndigheten i det land där pensionstagaren bor (t.ex. Pensionskyddscentralen, FPA eller magistraten). Om du inte returnerar blanketten inom den angivna tidsfristen kan den utländska pensionsmyndigheten avbryta utbetalningen av din pension. Om utbetalningen av din pension har avbrutits och du vill att den börjar betalas igen, ska du själv kontakta pensionsanstalten i fråga.

TILLÄGGSUPPGIFTER

Närmare upplysningar om hur du ansöker om pension och hjälp med att hitta utländska pensionsmyndigheternas kontaktuppgifter får du hos Pensionsskyddscentralen, telefon 029 411 2110.

Ytterligare uppgifter om att ansöka om pension från utlandet, kontaktuppgifter till utländska pensionsanstalter och allmän information om utländska pensioner finns på adressen www.arbetspension.fi > **Så här söker du pension** under rubrikerna **Pension från utlandet, Så här söker du utländsk pension** och **Mer om pensioner i andra länder.**

Pensionskyddscentralen

ELÄKETURVAKESKUS

Arbetspensionssystemets servicecentral
Pensionskyddscentralen (PSC)

Kundservice med tidsbeställning

www.etk.fi/kontaktuppgifter

Besöksadress: Bokhållargatan 3, Östra Böle, Helsingfors

Postadress: 00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon 029 411 2110

www.etk.fi • www.arbetspension.fi